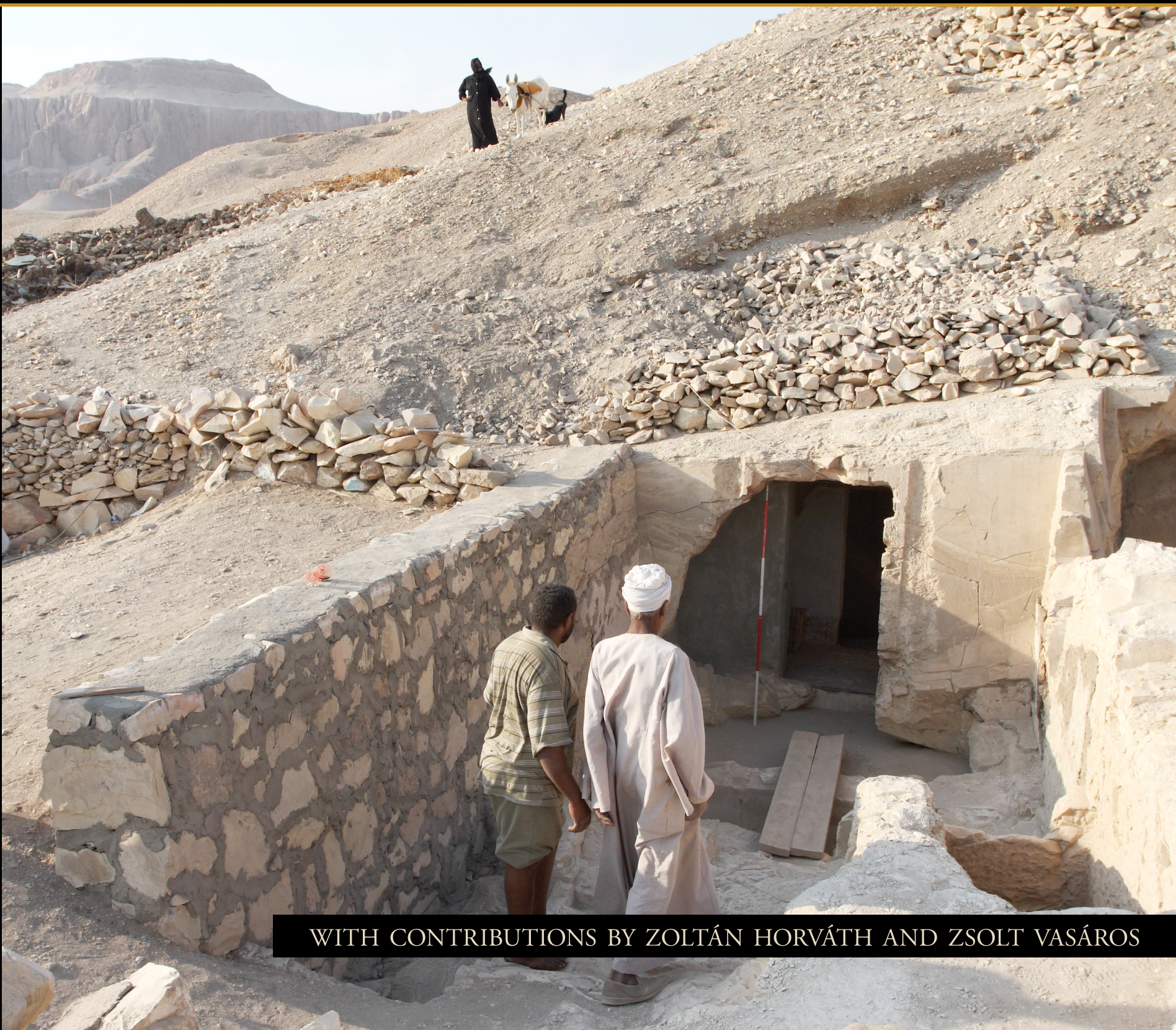

STUDIA AEGYPTIACA SERIES MAIOR IV

GÁBOR SCHREIBER

**THE TOMB OF AMENHOTEP
CHIEF PHYSICIAN IN THE DOMAIN OF AMUN
THEBAN TOMB -61-**

ARCHAEOLOGY AND ARCHITECTURE

WITH CONTRIBUTIONS BY ZOLTÁN HORVÁTH AND ZSOLT VASÁROS

Studia Aegyptiaca

Series Maior

IV

Gábor Schreiber

**The Tomb of Amenhotep
Chief Physician in the Domain of Amun
Theban Tomb -61-**

Archaeology and Architecture

with contributions by Zoltán Horváth and Zsolt Vasáros

Budapest 2015

The publication of this volume was generously supported by the Hungarian Scientific Research Fund
(Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok, OTKA PUB-K 114532)

ISBN 978-963-9911-74-1
HU ISSN 1785-6388

© The Authors
(G. Schreiber, Z. Horváth, Zs. Vasáros)
and Archaeolingua Foundation

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system,
or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, digitised, photocopying,
recording or otherwise without the prior permission of the publisher.

2015

ARCHAEOLOGUA ALAPÍTVÁNY
H-1250 Budapest, Úri u. 49

Word processing, desktop editing and layout: R. Kovács

Plate editing, jacket design: M. Iván

Jacket photo: L. Mátyus

Editor-in-Chief: E. Jerem

Printed by Prime Rate, Budapest

Contents

Preface	7
List of Plates	9
Staff of the expeditions, 1999–2008	11
Introduction	13
i. The situation of TT -61-	13
ii. The discovery and excavation of TT -61-	14
iii. The Ramesside owners and the date of TT -61-	17
iv. The organisation of the archaeological material	19
v. A note on the anthropological finds	21
1. TT -61- in the New Kingdom	23
1.1. The Ramesside cult statues	23
1.2. Shaft 1: The Eighteenth Dynasty tomb shaft of TT -61-	24
1.3. New Kingdom objects from the forecourts and the cult chapel	26
• Objects from burial equipment	27
• Lithic objects	27
• Funerary cones and frieze bricks	27
• Pottery	29
1.4. The Twentieth Dynasty burials from Rooms VII–IX	30
• The equipment of Amenhotep and Mutemhebet from Room IX – Objects	30
• Other late Ramesside burials from Rooms VII–VIII – Objects	32
• Late Ramesside pottery from Rooms VII–IX	33
1.5. Ostraca and hieratic docketts by ZOLTÁN HORVÁTH	37
2. TT -61- in the Third Intermediate Period	39
2.1. The interments of the late Twenty-first Dynasty	39
2.2. The interments of the Twenty-second Dynasty	42
3. TT -61- from the Twenty-sixth to the Thirtieth Dynasty	47
3.1. The Saite burials from Shaft 2	47
3.2. The Saite burials from Shaft 4	48
3.3. Late Dynastic burial equipment from the cult chapel and the lower rooms of TT -61-	50
• Late Dynastic pottery	50
• Late Dynastic scarabs and amulets	54
• Late Dynastic ushebtis	57
• Fragments of a Late Dynastic wooden stela	58
4. TT -61- from late antiquity to modern times	59

5. The architectural description of TT -61-	61
5.1. The New Kingdom structure	61
• The forecourts and Shaft 1	61
• The tomb chapel	62
• The sloping passage and the burial chambers	62
5.2. The later alterations	64
• Shaft 2	64
• Shaft 4	64
5.3. The architectural concept of TT -61-	64
• Proportional analysis	64
• Theoretical reconstruction of the tomb	65
Indices	67
Index of proper names preserved on the objects from TT -61-	67
Index of titles	67
Bibliography	69
Plates	75

Zárójelentés az OTKA PUB-K114532 sz. szerződéséhez

A thébai -61- sz. sziklasír régészeti anyagát bemutató monográfia – amelyet az OTKA PUB-K 114532 számmal támogatásban részesített – a *Studia Aegyptiaca Series Maior* sorozat negyedik köteteként határidőre megjelent.

A sír feltárását az ELTE Egyiptológiai Tanszékének kutatócsoportja végezte el Gaál Ernő, majd 2007 és 2008 között a szerző vezetésével. A sziklasírt a 18. dinasztia időszakában kezdték el építeni, de befejezésére csak a 20. dinasztiában került sor, amikor a félig-kész sírkápolna Amenhotep főorvos tulajdonába került. Még a 20. dinasztia idején, az Újbirodalom utolsó évtizedeiben felhasználták a sírt új temetkezések számára, később pedig további személyeket temettek ide a 21, a 22, a 26 és a 30. dinasztiák idején. A sír jól példázza azt az eddig kevésbé tanulmányozott, de általánosnak tűnő jelenséget, hogy az újbirodalmi ún. templomsírokat a Kr. e. I. évezredben újrahasznosították és átalakították. A thébai -61- sz. sziklasír esete azért is figyelemre méltó, mert már az Újbirodalom idején is legalább három használati fázisa volt, az építmény maga pedig a templomsírok egyik legkisebb, de legérdekesebb példáját nyújtja.

A publikált kötet a sír teljes régészeti anyagának elemzését és építészeti leírását nyújtja. A bevezető főfejezetben külön esszék tárgyalják a sír topográfiai helyzetét, a sír felfedezésének és ásatásának történetét, az újbirodalmi sírtulajdonosok személyét és hivatali címeiket, valamint a sír datálásának kérdését. Az anyagközlés és analízis kronológiai rendszerű, tükrözve a sír történetének három nagy fázisát (Újbirodalom, Harmadik Átmeneti Kor, Későkor). A főfejezeteken belül a kisebb kronológiai/kontextuális/tematikai egységeket önálló esszék tárgyalják, amelyek mindegyikéhez katalógus-szekciók kapcsolódnak. A régészeti tanulmányokat egy rövid fejezet zárja, amely a sírnak a késői antikvitástól a 19. század végéig terjedő poszt-fáraónikus történetét mutatja be. A kötet zárófejezetében Vasáros Zsolt esszéje elemzi be az újbirodalmi sír szerkezetét, kitérve a szerkesztési elvekre, valamint a későbbi átépítések ill. hozzáépítések kérdésére.

A kötetet név- és címmutató valamint bibliográfia teszi teljessé; az esszékben tárgyalt régészeti anyagot, régészeti jelenségeket, ill. építészeti leírást pedig 99 tábla illusztrálja.

Az OTKA-támogatás ténye szerepel a kötet impresszum-oldalán és az előszóban is.

Az Országos Széchenyi Könyvtárnak eljuttatott kötelempéldányokon kívül a kötet egy-egy példányából kapott az ELTE Egyiptológiai Tanszékének könyvtára, a Szépművészeti Múzeum Egyiptomi Gyűjteményének könyvtára, az MTA könyvtára és az MTA Régészeti Intézetének Könyvtára.

Dr. Schreiber Gábor, vezető kutató

ÁTVÉTELI ELISMERVÉNY

A mai napon az MTA Könyvtára átvette *Gábor Schreiber: The Tomb of Amenhotep. Chief Physician in the Domain of Amun. Theban Tomb -61-. Archaeology and Architecture* című kötet 1 példányát, mely az OTKA PUB-K 114532 számú pályázat támogatásával jelent meg.

Budapest, 2016. január 7.

.....

MTA Könyvtár és Információs Központ
1051 Budapest, Arany János u. 1.
1245 Budapest, Pf. 1002

ÁTVÉTELI ELISMERVÉNY

A mai napon az MTA BTK Régészeti Intézet Könyvtára átvette *Gábor Schreiber: The Tomb of Amenhotep. Chief Physician in the Domain of Amun. Theban Tomb -61-. Archaeology and Architecture* című kötet 1 példányát, mely az OTKA PUB-K 114532 számú pályázat támogatásával jelent meg.

Budapest, 2016. január 5.

Bodnár Erzsébet

ÁTVÉTELI ELISMERVÉNY

A mai napon a Szépművészeti Múzeum Könyvtára átvette *Gábor Schreiber: The Tomb of Amenhotep. Chief Physician in the Domain of Amun. Theban Tomb -61-. Archaeology and Architecture* című kötet 1 példányát, mely az OTKA PUB-K 114532 számú pályázat támogatásával jelent meg.

Budapest, 2016. január 23.

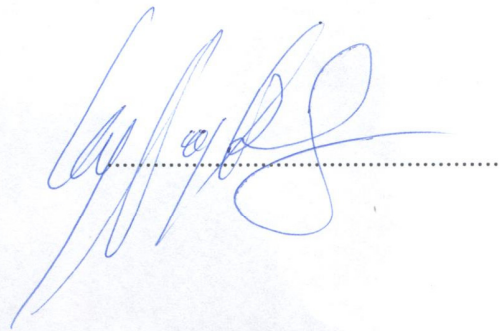

ÁTVÉTELI ELISMERVÉNY

A mai napon az ELTE Egyiptológiai Tanszék Könyvtára átvette *Gábor Schreiber: The Tomb of Amenhotep. Chief Physician in the Domain of Amun. Theban Tomb -61-. Archaeology and Architecture* című kötet 1 példányát, mely az OTKA PUB-K 114532 számú pályázat támogatásával jelent meg.

Budapest, 2016. január ...

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, cursive letters, positioned above a horizontal dotted line.